

SAJTÓKÖZLEMÉNY – 2016. január 15.

Szélcsatornából indulnak a Föld legmagasabb tűzhányójára a kutatók atacama.expedicio.eu

A Föld legmagasabb vulkánjára, a 6893 méter magas Ojos del Saladóra induló geográfusok a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Kármán Tódor Szélcsatorna Laboratóriumában tájékoztatják a sajtót a január 26-án induló Földgömb-Atacama Klímamonitring Expedíció tervezett munkájáról. A helyszínválasztás nem véletlen, hiszen a 2012-ben elkezdett magyar vizsgálatsorozat a Föld egyik legextrémebb helyszínén zajlik, ahol mindennaposak a 100 km/h-t elérő szelek. Ehhez a nyári idényben is télies hideg, valamint szélsőséges szárazság kapcsolódik – így bolygónk legmagasabban fekvő hűvös sivataga várja a több hetes sátrazásra a magyar kutatókat.

A Dr. Nagy Balázs vezette 4 fős expedíció az örökfagy változását, a vízjelenlétet és a környezet átalakulását vizsgálja a Puna de Atacama fennsíkbeli kiemelkedő Andok több magassági szintjén – 4200 m-től 6893 méterig – a 2012-ben telepített és azóta folyamatosan mérő, valamint a magukkal szállított műszerek segítségével. **Egyedülálló, hogy a Földön ilyen magasságban, ilyen profilt átfogva máshol nem végeznek klíma- és környezeti monitoring vizsgálatot.** A kutatók január 26-án indulnak útnak – először Chile fővárosába Santiago de Chilébe, majd onnan irány az Atacama-sivatag és az Andok.

A kutatók fő célja, hogy a műszeres geográfiai, geofizikai, meteorológiai és mikrobiológiai vizsgálatok adatainak begyűjtésével olyan fontos információkhoz jussanak, melyek segítenek pontosan meghatározni klímaváltozás mai helyi és térségi következményeit, és előre jelezni az extrém (rendkívül száraz [hiperarid] és hideg) környezetek dinamikus átalakulásait. Az Atacama-sivatag és a Száraz-Andok e tekintetben kiváló indikátorhelyszín, s kifejezetten sokféle eredménnyel kecsegtet. **Vizsgálják a Föld legmagasabban fekvő tómedencéit, a legmagasabban működő forró gőzfeltöréseket és bolygónk legmagasabb sivatagi terepét is** – mindezt 6000 méter fölötti, most feltáruló helyszíneként. A korábbi két expedíció során a beműszerezett hegyen meghatározták a víz eredetét, az örökfagy jellemző mélységeit, a felszín alatti hőmérsékletjárás sajátosságait, a sivatagi felszín létrejöttének okait, és a vízelőfordulások különleges baktériumait is elemezték. Most még bővebb műszerparkkal, együttesen felszíni, felszín alatti és légi adatgyűjtéssel vizsgálják a víz, a jég és a hőmérséklet változásait – a hatalmas kiterjedésű Száraz-Andok környezeti átalakulásainak kulcselemeit. **Eközben olyan környezetben dolgoznak, amelynek kialakulása és változásai a Földön páratlan időjárási szélsőségekről árulkodnak: az eddig mért legerősebb szél meghaladta a 400 km/h-t, a nyár közepi hőmérséklet fagypontra alatti, és esőt még senki sem látott a magasabb régiókban.** De jég még sincs a felszínen: a Földön itt húzódik legmagasabban a hóhatár – magasabban, mint maguk a 7000 métert közelítő hegyek!

Az expedíció ideje alatt “Kövessd a Kutatókat!” címmel – a naponta frissülő helyszíni híryanagra alapozva - általános- és középiskolások vetélkedhetnek értékes díjakért. A 2 fős csapatok három internetes fordulóban oldják meg a Chiléről, a vulkánosságról, a klímakutatásról és az expedícióról feltett kérdéseket. A verseny fővédnöke **Verónica Chahin, Chile magyarországi nagykövetségének vezetője.** A versenyre nem szükséges nevezni, akár az első forduló napján, február 11-én is bekapcsolódhat bárki a játékba. Elegendő, ha megoldja mind a három forduló feladatait. A versenykiírás a verseny.expedicio.eu címen található.

A kutatás vezetője: Dr. Nagy Balázs geográfus, a kutatás szervezője: Heiling Zsolt terepi mérnök, a csapat tagjai: Ignéczi Ádám geográfus és Kálló Péter fotográfus.

A helyszín:

Az Andok legszárazabb része, a Puna de Atacamának nevezett magasság és az innen kiemelkedő 6000 méternél magasabb szunnyadó tűzhányók a Föld egyik legextrémebb környezetét alkotják. Itt található bolygónk legmagasabb vulkánja, a 6893 m-es Ojos del Salado, amely a chilei-argentín határon a rendkívül hideg és száraz területen jégsapka nélküli hegytömegként tornyosul. Földünkön itt húzódik legmagasabban az éghajlati hóhatár (7000 m körül), itt találunk legmagasabban tómedencét (6500 m), de járművel is itt jutottak eddig a legfeljebb (6650 m). E sós tavakkal, az állandó felszíni édesvíz hiányával, rendkívül gyér növényzettel, ám állandó erős széllel és porviharokkal jellemezhető lakatlan magashegyi sivatag környezetváltozásáról, a klímaváltozás helyi hatásairól gyűjt a magyar expedíció adatokat a kutatássorozat 2012-es kezdete óta (két évenkénti expedíciókkal). Az expedíció a víz- és jégjelenlét különböző formáit, s ezek változásait, mint a környezetet alapvetően befolyásoló jelenségeket vizsgálja. A kiválasztott helyszín évezredek óta tartó szélsőséges szárazsága és alacsony hőmérséklete miatt földrajzilag olyan extrém terület, amely kiváló indikátorként működik: mind a melegedés, mind az ezzel járó további jégolvadás és nedvesedés dinamikusan megváltoztatja környezeti viszonyait. Ennek feltárása hosszú távú, terepi monitoringvizsgálattal végezhető el.

Szélszél és klímakutatás:

A BME Gépészmérnöki Kara Áramlástan Tanszékének laboratóriumában, a Kármán Tódor Szélszél Laboratóriumában található az ország legnagyobb kutatási célú szélszél tornyja. Az utóbbi évtizedekben a tanszék kutatói kiemelten foglalkoztak a légköri áramlásokkal, légszennyezettséggel és városklímával. A tanszéken tervezett új Atmoszférikus Áramlások Laboratórium – amennyiben megvalósulhat – ennek a témának a nemzetközi színvonalú művelésében fogja segíteni a BME kutatómérnökeit.

A média munkatársainak az expedíció ideje alatt műholdas kapcsolat segítségével lesz lehetősége interjúkat készíteni az expedíció tagjaival, vagy a sajtótájékoztatón személyesen.

Információ: Sekoulopoulou Márta, (06-30) 650-6801, marti@heiling-media.hu

A sajtóanyaghoz képek honlapunkon találhatóak:

<http://atacama.expedicio.eu/hu/sajto/kozlemenyek/132-sajtokozlemeny-2016-januar-15>

Támogatóink

Együttműködő partnereink

